

FILOLOGIA POLSKA II STOPIEŃ PROSEMINARIUM III (II ROK, 1 SEMESTR, 30 g. ćw.)

prof. dr hab. Bernadeta Niesporek-Szamburska, *Tekst w dyskursie edukacyjnym*

Przedmiotem zajęć stanie się analiza tekstów/gatunków typowych dla dyskursu edukacyjnego (dialogi lekcyjne, wypowiedzi dzieci, uczniów, ich teksty kreatywne czy te przeznaczone dla dziecka i ucznia). Studenci zdobędą kompetencje w praktycznym wykorzystaniu zróżnicowanych metodologii i narzędzi lingwistycznych stosowanych do analizy tekstów/dyskursu, jak: socjolingwistyczne, kognitywne (JOS), statystyczne, a czasem także przekraczające granice językoznawstwa kategorie wspólne z literaturoznawstwem czy kulturoznawstwem, jak wieloaspektowe narzędzia stylistyczne czy tekstologiczne. Rezultatem wspólnych działań analitycznych staną się próby interpretacji badanych tekstów.

dr hab. Paweł Tomczok, prof. UŚ, *Pory roku Brunona Schulza*

W czasie proseminarium zostaną omówione różne opowiadania Brunona Schulza, w których przedstawione zostały obrazy pór roku, klimatu i pogody. Kurs oparty zostanie o najnowsze badania historii klimatologii w Austrii przed pierwszą wojną światową, a także o studia nad kulturowymi reprezentacjami pogody (realistycznymi, alegorycznymi, naukowymi) w literaturze. Ta perspektywa pozwoli na nowo przeczytać takie utwory Schulza jak *Wiosna*, *Druga jesień*, *Noc lipcowa*, *Wichura* itp.

prof. dr hab. Dariusz Rott, *Ewolucja reportażu podróżniczego w dobie konwergencji mediów*

Cele zajęć: poznanie procesu rozwojowego reportażu podróżniczego, najważniejszych autorów i ich dzieł oraz strategii gatunkowych.

Najważniejsze zagadnienia: Kształtowanie się gatunków podróżopisarskich (krótki przegląd od starożytności do XX wieku); Nowe horyzonty relacji z podróży: Ernest Hemingway i Thor Heyerdahl. Proces komunikacji między reporterem a czytelnikiem – Ryszard Kapuściński. Autoprezentacja w reportażach podróżniczych Wojciecha Cejrowskiego; Współczesne trawelogi – programy podróżnicze i strategie narracyjne ich autorów (Tony Halik, Elżbieta Dzikowska, Martyna Wojciechowska, Beata Pawlikowska, Robert Makłowicz); Kategoria trawelebryty w kulturze współczesnej. Strategie kreowania wizerunku Innego, Obcego, egzotyki, wybranych kategorii przestrzennych kontynentów i krajów (Afryka, Australia, Islandia). Podróżopisarstwo multimedialne w zglobalizowanym świecie płynnej nowoczesności (m.in. motyw podróży w grach komputerowych).

dr hab. Agnieszka Piela, prof. UŚ, *Z polską frazeologią za pan brat!*

Motto proseminarium:

„Dzisiejsza frazeologia to po prostu lamus językowy, swoista rupieciarnia języka, w której znalazły schronienie wszelkie przeżytki odporne na dokonujące się przeobrażenia w strukturze języka, nie poddające się ewolucji języka, zastygłe w tej postaci, w jakiej utrwaliły się z chwilą pojawienia się w obiegu”.

Stanisław Bąba: *Kultura języka polskiego...*¹

Przedmiotem zajęć uczyniłam następujące zagadnienia:

- problemy teoretyczne frazeologii i frazeografii, rozumienie i definicja związku frazeologicznego, klasyfikacja frazeologizmów,
- przegląd słowników frazeologicznych,
- poprawność frazeologiczna,
- funkcje frazeologizmów,
- frazeologia w praktyce.

Na naszych zajęciach będziemy m.in.:

- szukać źródeł wybranych frazeologizmów,
- tłumaczyć ukryte w związkach frazeologicznych relikty fonetyczne, fleksyjne, słowotwórcze, leksykalne, semantyczne oraz składniowe, np.: *przyszła na kogoś kryska, innymi słowy, coś woła o pomstę do nieba, nudy na pudy, zasięgnąć języka, paść trupem.*
- wskazywać przyczyny wygasania frazeologizmów,
- omawiać najnowsze połączenia wyrazowe, np.: *szarmancki jak Ronaldo, milczeć jak prezydentowa.*

¹ S. Bąba: *Kultura języka polskiego. Zagadnienia poprawności językowej w zakresie frazeologii*. Poznań 1978, s. 3